

bere, in erysipelas desinere. Secunda pollicebatur Medicus, ea tantum conditione, si dolentem partem ferro scarificari pateretur aegrotus. Ille ad tam acerbam sententiam minime exterritus, quaecunque Medicus imperaret, subitum se se pronuntiat; unum postulans pro die carnificinae, ut imago Cordis Jesu in adverso pariete appenderetur: quam imaginem intuens cruciatuum tempore, sperabat se facilius ad christianam tolerantiam componere. Venit praefinita dies, comparet chirurgus, crudelia parat instrumenta, carnem secat, neque vero patientis vultum tranquillitas deserit: ut tantam conspicatus fortitudinem, attonito similis chirurgus exclamaverit: *Ea nimirum animi constantia, et magnitudine deberent esse, qui ducunt in bello milites; qui in urbes irrumpunt.* Atqui satis probatum est Marci Tullii effatum in Epicuri deliramenta: *Virtutis, magnitudinis animi, patientiae, fortitudinis fomentis dolor mitigari solet.* Iterum, tertio, quartoque ad incisionem ventum est: quo vultu, et fortitudinis laude primum, sui semper similis iterata sustinuit tormenta. Tres totos menses Chirurgi potestati subjacuit; post quos tandem convalescere coepit, gressuque pedetentim recuperato, domi deambulare. Nunquam vero solutus omnino fuit ab inveterato illo capitis dolore, a sanguinis exaestuantis ardoribus, a febriculis frequentissimis; proptereaque ex Medici consilio, salubriorem aerem respiraturus, in vicum secessit, cui nomen Matronale Castrum (patrio sermone *Castel*

Castel Madama) paucis ab urbe milliaribus. Hoc sane Castrum brevi futurum erat Iragorrii sepulchrum; quod mox videbimus, postquam paucula de virtutibus ejus libaverimus.

Et quidem afferere statim nihil haesitamus, eminuisse Iragorrium earum omnium virtutum laude, ac dignitate, quae perfectum Christi sectatorem constituunt. Mexicanae sanctimoniales Coenobii Divae Theresiae, quibuscum illi intercedebat sacra quaedam necessitudo; pro doloris delinimento, de recens defuncti virtutibus interrogavere per litteras virum optimae fidei, subacti judicii, probatae integritatis, atque in animorum Magisterio expertissimae cognitionis; qui cum hominem apprime novisset, tum ad plures annos intima cum ipso amicitia conjunctus, tum etiam ejus animi arcanorum omnino conscius, plane respondere non distulit: *Si ageretur* (viri responsum fere ad verbum fidelissime verto, ne quid excidat ex tanto testimonio, quod ejusdem litteris autographis est apud me) *si ageretur, aiebat, de referendo in Sanctorum album Joanne Francisco Iragorrio, et sacrae Rituum Congregationis ego sederem Consiliarius, nihil opinari dubitarem, virtutibus omnibus illum fuisse insignitum, eo quidem gradu, et sublimitate, qua Christiani solent heroes.* Et certe in Fide religiosissimus fuit a puero: firmissime tenuit mysteria omnia, quin unquam dubitatio vel levis in tranquillam mentem irruerit. Quod profecto quanquam mirum non est in rudibus hominibus, qui quam Fidem acceperunt, immota

P. II. S ple-

plerunque servant, fortasse quod beata ignorantia nesciunt dubitare; perquamrarum tamen arbitror in Sapientibus, qui et populum erudiri Magistri, et in Scholae velitationibus ingenium probaturi, et doctrinae sacrae depositum caste, ac religiose tuituri, mysteriorum Fidei difficultates perpendunt, et serio cogitant: quibus propterea operae pretium est, ingenti sane merito, Fidei captivam ducere mentem in obsequium dicentis Dei. Ab illucescente ratione, mirifice in hac virtute confirmatus Iragorrius, videbatur tanquam in speculo quodam suismet oculis intueri, quaecumque Deus credenda mortalibus patefecit. Id ipse mira sinceræ naturæ facilitate palam fatebatur, atque inter plura sibi a Deo collata beneficia grato animo referebat. Atque hinc illa propensio ad colloquendum de Divinis, et suavissime deveniendum in supremi Numinis cogitationem; quidquid obvium casu videret, quidquid in familiari consuetudine de humanis etiam rebus ageretur, quidquid sive prosperum, sive infaustum, inopinato contingeret; ut omnino asseverari possit, nihil interrupta deprecatione in Deum fuisse intentum, qui a fluxarum rerum aspectu ad earundem Creatoris bonitatem, potentiamque rapiebatur. Nec minoris erat magnitudinis eximia illa spes, de qua nullo externo discrimine, nullo conscientiae tumultu, aut animi angore dejectus unquam est. Credebat se totum suavissimi Dei misericordiae, nihil pavidus ad mali demonis artes, de auxilio securus ad coronam promerendam,

dam, certus insuper, opitulante Numine, de victoria, Quod siquis ipsum conveniret, qui vel paululum nutaret in Divina fiducia, tunc enim vero facundia ultra modum mirabili Omnipotentis clementiam, et mansuetudinem extollerebat: *Cujus, nimirum agebat, opera sumus; qui, quales nos creaverit, infirmos, vasa lutea portantes, novit optime; qui carne amictus, languores nostros tulit; cui, nos aeternum salvos ut faciat, par est potestas voluntati.* Et profecto, cum de hujusmodi rebus loqueretur, ea verbis ejus inerat vis, et efficacia; ut nullus esset, utcumque agitata conscientia, et teterrimis angustiis opprimeretur, qui tam diserte praedicanti Divinam Bonitatem resisteret. Universim notum erat peculiare hoc donum afflictos consolandi animos, quo excelluit Iragorrius.

Divinae charitatis aestu agitabatur, ad opera in dilecti Numinis honorem urgebatur, ad intimam cum eodem conjunctionem inflammabatur. Id satis probant et castigatae vitae constantissimus tenor, et praecepta christianae legis ad unguem custodita, et criminis odium nullis mali Genii fallaciis, nullis carnis illecebris placandum, et pavor incredibilis ad ejusdem criminis vel remotum periculum. Vocem Numinis ad sudores pro salute animorum vocantis, alacriter, fideliterque secutus est; rebus omnibus nuntium ex animo remisit a florida adolescentia; cunctis mortalibus delitiis Divinam voluntatem antetulit. Deum Hominem, hominum Servatorem, tam exaestuanti, quam grato dile-

xit ardore; atque ut amore amorem, qua licebat, rependeret, singulari pietate fuit erga ipsius Jesu Cor. Ex hac in Deum, et Jesum charitate tanquam jure fluebat religiosa in coelestes incolas pietas, et praesertim in Mariam Virginem, quam summis in amoribus habuit, et cujus in conceptu a primaeua culpa immunitatem ferventissimus coluit. Eandem Virginem, pro mortalium amore transfixam doloribus, maxima veneratione prosequabatur, et mira suavitate perfusus tum sibi, tum aliis, et privatim, et e suggestu in mentem revocabat. Ex hac etiam charitate fluebant ardentia illa vota, et conatus ingentes, ut peccatores et criminum coeno emergerent, ut universum hominum genus ad Dei amorem alliceretur. Mitto repetere, quantum hoc nomine adlaboraverit in concionibus, et quanta fuerit alacritate in concedendis auribus pro poenitentiae tribunali. Cum id ultra efficere non potuit; assiduis ad Deum precibus, blandisque ad homines verbis, et salutaribus effatis, cum se dabat occasio, animorum bono intendere non cessavit. In familiaribus congressibus egregie industrius erat ad insinuandum se se, ac suavissima facundia irrependum in colloquentium voluntates; atque ut pauca dederat sermoni de rebus aliis instituto, ad pium animorum profectum sensim, et sine aliorum fastidio deflectebat. Corporum etiam indigentiae, quocumque pacto poterat, subvenire gratissimum illi fuit. Nunquam, si haberet, petenti denegavit; quin imo libentissime spoliabatur

batur interdum iis, quae sibi necessaria essent, ut generosae voluntati alios adjuvandi sufficeret. Magister philosophiae biennium totum a coccolato abstinuit; ut, eo divendito, auditoris cujusdam indigentiae succurreret. Olim etiam cum nescio quid pro cultu corporis, de more sibi dandum esset; ab Superiore impetravit, ut in pecunia numerata id acciperet, bono quidem publico discipulorum eroganda. Bononiae cum immoraretur, ab amico moriente unciales argenteos viginti quinque habuit, ut totidem piacularia sacra pro defuncti manibus faceret: sacra utique peregit Iragorrius; pecunias autem, ut acceperat, nec obolo sibi reservato, indigentibus distribuit. Hoc uno videlicet nomine quandoque habere desiderabat; ut vix res in suam potestatem venirent, inopum essent emolumento: quibus ex animo donasset, quidquid sibi erat, victurus ipse interea cibo emendicato; nisi ex potestate vetuisset, qui conscientiam ejus moderabatur.

Et qui res omnes eatenus aestimavit, ut eas in misericordiae usum converteret; nihil mirum est, firmissime adhaesisse religiosae inopiae, cui devinxerat animum sacramento. Unum sibi quaerendas divitias coelestes ratus; quidquid caducorum esset, nihili aestimandum judicavit. Proinde praeter necessariam homini pauperrimo supellectilem, nihil possidebat Iragorrius, nisi pauculos libros, qui vel mentem erudirent, vel animum inflammarent; atque honesta indumenta, in quibus amabat quidem munditiam, mini-

ne vero elegantiam. In castimoniae laude fuit
 eximius, atque ubilibet notus inter praecipuas
 ejus virtutes virginalis candor. Nunquam ver-
 ba, nisi ad pudicitiae normam composita, ex
 ejus ore audita sunt: et quoties vel in privata
 cum familiaribus consuetudine sermo continge-
 ret, vel in publicis concionibus rem consulto
 pertractandam assumeret; facile profecto ap-
 parebat, quanti aestimabat purissimum illum
 flosculum, quem ad amplectendum toto virium
 conatu cohortabatur homines, quem fervidissi-
 ma eloquentia Deo perquam charum praedica-
 bat, quem praesertim apud juvenes pulcherri-
 mis descriptum coloribus exponebat. Nulla un-
 quam illi, nisi ad gravitatis, et modestiae ter-
 minos, amicitia; nulla cum sequiori sexu con-
 suetudo, nisi et euntem ipsum ferret urbana
 charitas, et loquentem dirigeret virginalis pu-
 dor, et recedentem comitaretur innocentia.
 Hunc eundem flosculum, ne scilicet vel mini-
 mum mortalitatis injuria marcesceret, volunta-
 ria sepiebat in semetipsum asperitate, ac fere
 nunquam interrupta inedia. Obedientiam singu-
 lari studio, mirabilique alacritate prosecutus est:
 dum ejusdem voto in Societate fuit obstrictus,
 nunquam non pependit a Superiorum voce, quo-
 rum imperium quodlibet ipsi erat sane instar
 oraculi. Utcunque jactaretur angorum flucti-
 bus, aut opprimeretur infirma valetudine; non
 alibi quaerebat pacem, nisi in Moderatorum
 obsequio, in quorum verba juraverat, et quo-
 rum nutui solatium animi, et salutem corporis

ris libentissime posthabebat. Societatis rebus
 eversis, ultro sibi Superiorem obediendum ele-
 git Sacerdotem illum, cui omnes animi sui la-
 tebras, et recessus patefecerat: eique ad po-
 strema vitae tempora ita obtemperavit, ut in
 omnem partem ejus arbitratu versari paratissi-
 mo esset animo; atque adeo palam asseruerit,
 nihil se dubitaturum exequi sine ulla tergiver-
 satione, quidquid ille, utcunque arduum, im-
 peraret. Porro Sacerdos ipse, sincera inprimis
 fide, testatur, nunquam Iraborium toto illo
 tempore a suis consiliis vel transversum unguem
 discessisse.

Homo numeris omnibus absolutus, de se-
 met ipso demississime sentiebat: erat, ut de-
 monstratum est, ingenio praeditus, claro ad-
 modum, et facili; quod insuper indefesso studio
 excultum, et perpolitum cum fuisset, in eum
 doctrinae gradum venerat Iraborius, ut posset
 cum plausu non vulgari cuicumque muneri sa-
 tisfacere. Ad haec, dono consilii, quod etiam
 memoravimus, videbatur divinitus instructus;
 cujus praecipuae dotis et plura habuimus docu-
 menta, et luculentissimus testis est Sacerdos
 quidam, boni olim nominis in litteraria palae-
 stra, et clarissimae probitatis in Mexicanis, qui
 apud me affirmare non dubitavit: serenum se,
 ac tranquillum requievisse, quoties, cogitatio-
 num suarum aestibus Iraborio patefactis, con-
 silium ejus inaudiebat. Et tamen homo hic,
 tantis ornatus dotibus ad officia quaelibet sub-
 eunda, injuste sibi persuaserat, ingenio se ni-
 hil

hili esse, nec satis habere doctrinae, ut aures praestare posset sacrae poenitentiae Minister: a qua certe abstinisset opera; nisi, ut non abstineret, alieno imperio cogeretur. In Christiana tolerantia sane perquam illustris fuit, atque ea sola satis erat virtus, quae virum hunc laude, ac memoria dignum effecisset: nam et indole, quod diximus, erat praefervida, et in humano commercio falsis imaginibus, tanquam in se offensi essent homines, illudebatur; atque hinc in familiari cum Sociis consuetudine taedia ipsi, et suspiciones perperam nascebantur: quae naturae vitia ut suffocaret, opus erat secum ipso continenter praeliari. Et quidem inter haec vix interrupta praelia nihil ab religiosa dignitate recedere, atque in tot hominum contubernio suavissimum vultum apud omnes componere; hoc enim vero dicam opus omnino tribuendum eximiae fortitudini. Praeterea grandem illum animum perpetuo cruciavit adversa valetudo: quin et assiduae in studiorum curriculum, et Magisteriis defatigationes, et vigiliae; actiosa sedulitas in muneribus adimplendis; ingentia mari, terraque tum incommoda, tum discrimina; totius vitae series tot nominibus laboriosa; haec, inquam, omnia multo illi difficiliora fuere a valetudinis tormento. Maxime vero tentavit Iragorrium Deus agitatae conscientiae obscuritatibus: etenim sive ii, quibus utebatur Moderatoribus, intimos animi recessus aperientem intelligere satis non poterant; sive Deus, qui mentes hominum, prout vult, aut illuminat,

aut

aut excaecat, lumen pro capiendis illis Iragorio denegaverit, nimirum ad cumulatiorem ejus coronam; id certum est, perpetuos animi angores habuisse illum vitae comites, et gravissimos terrores, titubationes, intestinos fluctus in densissimis mentis tenebris pertulisse. Quae tacita, et immanis lucretio diuturna sane fuit: nec enim ante cessavit, quam Bononiae immotans, forte repererit Sacerdotem a confessionibus; qui cum afflicti tumultus intelligeret, et vicissim ab illo intelligeretur, tot jam annos perturbato animo serenitatem restituit; atque ex eo tempore (Sacerdotis ipsius verba exscribo) mirum est, in semita sublimissimae perfectionis quantum seu cucurrerit, seu volaverit Iragorrius.

Ergo Julio mense, anno post extinctam Societatem decimo, ex consilio Medici Matronale Castrum contendit, in quo aestivos ardores Urbis declinaret. Atque initio quidem insidiosam malaciam: nam et hilaritate fuit insolita, et appositos cibos quamlibenter gustabat, et dolore capitis, tot ante annis obstinato, solutus fere videbatur. Per eos dies vitae rationem inivit sibi jucundissimam, atque ab omni humana solitudine liberam: mane ut primum surrexerat, certumque Divinis meditationibus tempus dederat, reverenter de more ad Aram faciebat: inde Sacerdotali precatione Numini persoluta, quod diei supererat, honestae dabat remissioni: nam aut solus per amoena circumjecta exspatiabatur, oculosque pascebat agrorum venustate;

aut

aut domi de coelestibus rebus colloquebatur cum viro mansuetae indolis, olim ad Socios Adjutore; aut tacita secum cogitatione rerum omnium Factorem in suis operibus adorabat; aut congregatos ad se pueros, quorum innocentia delectabatur inprimis, Fidei rudimenta edocebat, et munuscula, ut facilius ipsos ad rem Divinam audiendam alliceret, largiebatur. Quo in ministerio verba illa Servatoris Jesu dulcissime repetebat: *Sinite parvulos venire ad me*. Caetera cunctos urbane salutabat; cum nullo tamen oppidanorum consuetudinem inuit. Hac tam gravi, religiosa, et tranquilla vivendi ratione, omnium sibi venerationem conciliavit; et vel eminus illum intuentes, facile odorabantur, virum probum, pietate illustrem, atque inter primos justum, ac Deo charum, advenam apud se commorari. Quarto tandem Idus Augusti sensit se repente febris correptum; neque vero indicia apparebant ulla, quae timorem propinquae mortis incuterent. Ita decem toti dies nulla trepidatione transierant; cum quintodecimo Kalendas Septembres, tribus horis ante occasum Solis agitari praeter modum coepit, lethaliterque praecordia exuri cognovit. Confestim Sacro Viatico muniri postulavit; quod eo quidem animi fervore suscepit, quasi plane certus esset, postremum fore diem, in quo tantus Hospes ad se mortalem veniret. Nulla deinde mora, cum malum ingravesceret, Sacro unctus est Oleo, et post paucas horas proficiscens anima Creatori de ritu Ecclesiae

com-

commendata, ipsomet ad pias preces elata voce respondente. Tranquillo vultu intuebatur mortis aspectum, jam proxime corporea sibi vincula soluturæ; quin et Socio, qui lecto assidebat, et pro momenti periculo consentanea suggerēbat, cum pia illa memorasset: *Laetantes ibimus in domum Domini*: hoc eodem usus verbo moribundus, respondit fidenter: *Equidem ibo laetantissimus*: et post modicum temporis, exeunte fere secunda noctis vigilia, mortalitatem deposuit. Ingens oppidanorum concursus eadem ipsa nocte ad recens defuncti domum factus est, qui genibus provoluti Deum orabant, cadaver circumdantes, cujus pedes certatim deosculabantur, frustumque vestis, tanquam pignus animae superis charissimae, sibi efflagitabant. Puerorum maxime, quos inprimis dilexerat, innocens turba confluit, qui amorem benefici Patris (ut vocabant) et precibus, et lacrimis rependebant. Nullus in defuncti vultu pallor extitit, nulla mortis indicia: serenam faciem, et rubicundum colorem, quem in vivis habuerat, in feretro retinuit. Quae res ostento similis visa, circumfusae multitudinis oculos, et mentem defixit: ut aperte dicerent alii, cadaver illud non esse; alii vero affirmarent, vestigia non obscura beatae aeternitatis reliquisse animam, cum ad Superos evolavit. Sacerdotes, quotquot inibi erant, pium Sodalitium in eo Castro stabilitum, atque ingens accolarum frequentia, funeralium officiorum celebritatem auxerunt. In Sacello

Divi

Divi Josephi ad Laurentinas Aedes, ubi gentilitium sepulchrum est familiae Cortesiae, ibi gentium praecipuae; hac eadem familia pie volente, ac generose invitante, cineres jacent Joannis Francisci Iragorrii. Sacerdos, ejus olim familiaris, et conscientiae Moderator, qui Romae commorans, vocatus fuerat, animam agenti astiturus; etsi nulla mora itineri se se commiserit, eo tamen pervenit tempore, ut vita jam functum comploraret. Porro quicumque potuimus cominus perpendere viri hujus praeclarissimas dotes; lacrimas etiamnunc tribuimus, amoris, et venerationis monumentum.

JOSEPHUS BELLIDUS.

Satis in Mexicana Provincia notum est, ac singulari veneratione habitum Josephi Bellidi nomen, cui Granata in Hispania patriam dedit; vitam autem decimo Kalendas Quintiles, anno post millesimum septingentesimo, praeclarissimi genere Parentes Eugenius Bellidus, et Florentina Sanchezia, qui uterque Senatores Regios in gentilitio sanguine numerabant. Ut familia vero, ita et pietate illustres erant: proinde puerum Josephum pene ab incunabulis ad religiosos mores, et castum Dei timorem instituerunt. Ut primum visus fuit ad eam aetatem pervenisse, in qua mentem litteris posset advertere; Magistris erudiendus traditur, a quibus grammatica rudimenta edoceretur. Et hic occasionem habuit propius accedendi, et pene familiari consuetudine agendum cum Emmanuele Padiali, Baetico illo Socio, cui percelebre nomen erat ab eximia pietate, moribusque castigatissimis: quam sane consuetudinem, quoad vixit Josephus, bonam suae pueritiae fortunam vocabat; ut etiam memorabat non sine grati animi significatione postremum amplexum, quo vir ille pius Granata proficiscentem peramanter impertivit. A paternis laribus excessit anno aetatis quarto decimo, vocatus a Patruo Stephano Bellido, qui Pontifex